

Sygn. akt V Ua 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jacek Wilga

Sędziowie SSO Krzysztof Głowczyński, SSO Andrzej Marek (spr.)

Protokolant star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2016 r. **w Legnicy**

na rozprawie

sprawy z odwołania W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 października 2016 r. **sygn. akt** IV U 18/15

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 roku w ten sposób, że przyznaje W. C. prawo do ustalenia wysokości zasiłku chorobowego za okres od 8 lipca 2013 roku do 5 stycznia 2014 roku przy zastosowaniu przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

II. zawarty w odwołaniu wniosek o przyznanie odsetek od zasiłku chorobowego przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Legnicy oddalił odwołanie wnioskodawcy W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 r., mocą której organ ten uchylił swoją wcześniejszą decyzję z dnia 13 stycznia 2014 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku chorobowego od dnia 8 lipca 2013 r. do dnia 5 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy ustalił m.in. że W. C. od dnia 1 lipca 2013 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na okres próbny w (...) Sp. z o.o. Sp. kom. we W.. Pracę wykonywał na terenie Niemiec. Od dnia 8 lipca 2013 r. stał się niezdolny do pracy. W postępowaniu sądowym przesądzone zostało, że w okresie od 1 lipca 2013 r. do 6 lipca 2013 r. wnioskodawca w zakresie ubezpieczeń społecznych podlegał ustawodawstwu polskiemu. Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem zaocznym z dnia 30 stycznia 2014 r. zasądził na rzecz ubezpieczonego wynagrodzenie od ww. pracodawcy

w wysokości 1.243,22 zł netto za miesiąc lipiec 2013 r. Wynagrodzenie to nie zostało wnioskodawcy przez pracodawcę wypłacone. Kolejnym wyrokiem zaocznym – z dnia 20 listopada 2013 r. – Sąd Rejonowy w Legnicy ustalił, że W. C., będąc zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. Sp. kom., w dniu 5 lipca 2013 r. uległ wypadkowi przy pracy. Mimo ww. wyroku – zdarzenie z dnia 5 lipca 2013 r. nie zostało uznane za wypadek przy pracy przez ZUS, który odmówił ubezpieczonemu i prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy i zasiłku chorobowego z funduszu wypadkowego. Decyzje powyższe zostały utrzymane w mocy przez Sąd Rejonowy, a następnie Sąd Okręgowy. Wnioskodawca podał, że w niniejszej sprawie domaga się zasiłku chorobowego za sporny okres w wysokości 80% podstawy wymiaru, tj. z funduszu chorobowego.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego – przyznająca ubezpieczonemu zasiłek chorobowy obliczony od podstawy w wysokości wynagrodzenia minimalnego w oparciu o art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – jest prawidłowa, a w sprawie nie było podstaw do zastosowania art. 37 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy, o co wnosili skarżący. Sąd Rejonowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, uznał, że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego ubezpieczonego będącego pracownikiem – zgodnie z art. 36 ww. ustawy zasiłkowej – jest wynagrodzenie „faktycznie wypłacone” przez pracodawcę pracownikowi a nie wynagrodzenie „przyznane”. A zatem, zdaniem Sądu I instancji, w przypadku pracownika, któremu pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia, prawidłowo ustalona na podstawie art. 36 ust. 1 czy też na podstawie art. 37 ww. ustawy zasiłkowej podstawa wymiaru zasiłku chorobowego powinna być zerowa. Żeby jednak nie pozbawić niezdolnego do pracy pracownika, któremu pracodawca nie wypłacał wynagrodzenia i nie odprowadzał składek na ubezpieczenie społeczne, zasiłku chorobowego ustawa zasiłkowa gwarantuje środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb – gwarancją taką daje przepis art. 45 ust. 1, zgodnie z którym podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. Słusznie zatem – zdaniem Sądu Rejonowego – organ rentowy zastosował wspomniany wyżej przepis art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej i prawidłowo na jego podstawie wyliczył należny ubezpieczonemu zasiłek chorobowy. Odmienne w tym zakresie stanowisko odwołującego nie znalazło aprobaty Sądu I instancji.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się wnioskodawca, który w wywiezionej apelacji zarzucił błędną interpretację przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Podniósł, że Sąd Rejonowy błędnie za podstawę orzeczenia w jego sprawie przyjął art. 36 ww. ustawy. Zarzucił też, że powołane przez Sąd I instancji orzeczenia Sądu Najwyższego nie przystają do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, gdyż dotyczą albo innego problemu prawnego albo innej podstawy wymiaru składek. Skarżący podniósł, że Sąd Rejonowy, rozpatrując jego sprawę, w ogóle nie wziął pod uwagę art. 37 ustawy zasiłkowej, jak również art. 4 ust. 3 pkt 3 tej ustawy. Cały czas powoływał się na orzecznictwo sądowe, które dotyczy art. 36 ustawy zasiłkowej i w żadnym zdaniu uzasadnienia wyroku nie odniósł się merytorycznie do art. 37 tej ustawy, w którym jest mowa o wynagrodzeniu, „które pracownik osiągnąłby”, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy. Zdaniem apelującego, gdyby przyjąć interpretację zastosowaną przez Sąd Rejonowy zbędny w ustawie byłby przepis art. 37.

Wskazując na powyższe, W. C. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jego rzecz kwoty 39.219,45 zł netto za 182 dni chorobowego oraz odsetek ustawowych liczonych do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, argumenty skarżącego dotyczące nieprawidłowego zastosowania przez Sąd I instancji do jego sytuacji faktycznej przepisu art. 36 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, są trafne.

Na wstępie przypomnieć wypada, że cyt. wyżej przepis art. 36 ustawy zasiłkowej w ust. 1 stanowi, że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne

wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa wyżej, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia (ust. 2).

Faktem jest, że cyt. wyżej przepis odnosi się w swej treści do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia „wypłaconego” pracownikowi. Tak jak zresztą przywołane w uzasadnieniu Sądu Rejonowego orzeczenia Sądu Najwyższego. Faktem jest też, że wnioskodawca nie przepracował u pracodawcy – spółki (...) Sp. z o.o. Sp. kom. we W. – okresu 12 miesięcy kalendarzowych, które poprzedzałyby miesiąc, w którym powstała jego niezdolność do pracy. Co więcej, nie przepracował u tego pracodawcy żadnego pełnego miesiąca kalendarzowego, a jedynie kilka dni. Pracę bowiem rozpoczął w dniu 1 lipca 2013 r., a niezdolny do pracy stał się w dniu 8 lipca 2013 r. W takim stanie rzeczy do jego sytuacji faktycznej zastosowania nie znajdzie cyt. wyżej przepis art. 36 ustawy zasiłkowej.

Sytuację ubezpieczonego reguluje natomiast przepis art. 37 ww. ustawy. Zgodnie z jego treścią –jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie, które ubezpieczony będący pracownikiem osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy (ust. 1). W takim przypadku, zgodnie z ust. 2, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi:

1) wynagrodzenie miesięczne określone w umowie o pracę lub w innym akcie, na podstawie którego powstał stosunek pracy, jeżeli wynagrodzenie przysługuje w stałej miesięcznej wysokości;

2) wynagrodzenie miesięczne obliczone przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego za przepracowane dni robocze przez liczbę dni przepracowanych i pomnożenie przez liczbę dni, które ubezpieczony będący pracownikiem był obowiązany przepracować w tym miesiącu, jeżeli przepracował choćby 1 dzień;

3) kwota zmiennych składników wynagrodzenia w przeciętnej miesięcznej wysokości, wypłacona za miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, pracownikom zatrudnionym na takim samym lub podobnym stanowisku pracy u pracodawcy, u którego przysługuje zasiłek chorobowy, jeżeli ubezpieczony będący pracownikiem nie osiągnął żadnego wynagrodzenia.

W rozpoznawanej sprawie W. C. stał się niezdolny do pracy po kilku przepracowanych dniach jako pracownik. A zatem –jak stanowi cyt. wyżej przepis– jego niezdolność do pracy powstała „przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego”. Podstawę zatem należnego mu zasiłku chorobowego powinno stanowić wynagrodzenie ustalone na podstawie art. 37 ust. 1 i 2 cyt. ustawy zasiłkowej. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2006 r. (I UK 54/06, LEX nr 447465), choć nie w identycznej sprawie, ale w sprawie o zbliżonym stanie faktycznym. W ww. wyroku Sąd Najwyższy do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego pracownika uznał za zasadne odpowiednie zastosowanie art. 37 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej nawet w sytuacji, gdy pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia z przyczyn leżących po jego stronie (co ma miejsce w szczególności, gdy przebywa na urlopie bezpłatnym). Tym bardziej więc ww. podstawa prawna ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego pracownika, który nie przepracował u pracodawcy pełnego miesiąca kalendarzowego, będzie adekwatna w sytuacji, gdy niewypłacenie wynagrodzenia temu pracownikowi nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, czy wprost z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

Istotnym jest również, co we wskazanym wyżej wyroku podkreślił też Sąd Najwyższy, że art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej, na który w niniejszej sprawie powołał się Sąd Rejonowy aprobując stanowisko organu rentowego, nie stanowi samodzielnej podstawy wymiaru zasiłku. Ww. przepis stanowiąc, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia, ustala jedynie mechanizm korekty wyniku ustalenia podstawy wymiaru zasiłku w przypadkach, w których podstawa ta obliczona na zasadach wskazanych w art. 36 – 44 ustawy byłaby niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników. Dlatego też sięgnięcie do tego przepisu w miejsce przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy, w oparciu o który powinna być ustalona podstawa wymiaru

zasiłku wnioskodawcy, którego „niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego”, nie było prawidłowe.

Z powyższych przyczyn, uznając argumenty apelacji za zasadne, Sąd –w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c.– zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 r. w ten sposób, że przyznał W. C. prawo do ustalenia wysokości zasiłku chorobowego za okres od 8 lipca 2013 r. do 5 stycznia 2014 r. przy zastosowaniu przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Jako że na etapie postępowania przed organem rentowym wnioskodawca nie zgłaszał roszczenia o wypłatę odsetek ustawowych od błędnie – jego zdaniem – ustalonej wysokości zasiłku chorobowego, jak również z uwagi na fakt, iż rozstrzygnięcia takiego nie zawierała zaskarżona decyzja (a to ona wyznacza zakres rozpoznania sprawy przez Sąd Ubezpieczeń Społecznych) żądanie przyznania odsetek, zgłoszone przez W. C. w odwołaniu z dnia 18 grudnia 2014 r. przekazano do rozpoznania organowi rentowemu –zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński